

राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियानाच्या (NMAET) कृषि विस्तार उप अभियानांतर्गत, राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांमध्ये सुधारणांकरिता सहाय्य (आत्मा) योजनेंतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठीचा सन २०२०-२१ चा अखर्चित निधी केंद्र हिस्सा रु.३४३.२७ लक्ष व राज्य हिस्सा रु. २२५.९७ लक्ष असा एकूण रु. ५६९.२४ लक्ष इतका निधी पुनर्जिवित करून चालू वर्षी विनियोगात आणण्यास मान्यता देणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र. ७७/३-अ,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०००३२

दिनांक : २६ जुलै, २०२१

वाचा -

१. केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय यांचे पत्र क्र. ३६-२८/२०१७-ई, दि.०६.०५.२०२०
२. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-२०२०/प्र.क्र.७७/३-अ, दि. ०१.०१.२०२१
३. केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय यांचे पत्र क्र. ३६-२८/२०१७-ई, दि.२२.०३.२०२१
४. केंद्रीय कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय यांचे पत्र क्र. ९-८/२०२१-ई (सी.क्र.९६८४९), दि.२३.०४.२०२१
५. संचालक आत्मा यांचे पत्र क्र.आत्मा/ प्र.क्र.०१/ लेखा /निवि/पुनर्जिवित/३००/२१, दि.२६.०४.२०२१
६. वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.अर्थसं-२०२१/प्र.क्र.४८/अर्थ-३, दि.२४.०६.२०२१
७. आदिवासी विकास विभाग शा.नि.क्र. बीयुडी-२०२१/प्र.क्र.०७/कार्यासन-६, दि. १९.०७.२०२१

प्रस्तावना -

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियानांतर्गत (NMAET) कृषि विस्तार उप अभियान राबविण्यात येत आहे. सदर उप अभियानात राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांमध्ये सुधारणांकरिता सहाय्य (आत्मा) ही योजना केंद्र व राज्य शासनाच्या ६०: ४० अर्थसहाय्याच्या प्रमाणात राबविण्यात येते. सदर योजना सन २०२०-२१ मध्ये राबविण्यासाठी एकूण रु.१२७.२८ कोटी रकमेचा राज्य कृती विस्तार आराखडा (SEWP) तयार करण्यात आला असून त्यांतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता केंद्र हिस्सा रु. ४११.७९ लक्ष व राज्य हिस्सा रु. २७४.५३ लक्ष असा आहे आणि तो राज्य प्रकल्प मंजूरी समितीच्या (SLSC) मान्यतेने केंद्रीय कृषि मंत्रालयाच्या मंजूरीसाठी सादर करण्यात आला होता.

उपरोक्त संदर्भ क्र.४ अन्वये केंद्र शासनाने सन २०२०-२१ मधील अखर्चित निधी पुनर्जिवित करून सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षात वापरण्यासाठी मान्यता दिली आहे. त्यानुसार, अनुसूचित जमाती प्रवर्गासाठी सन २०२०-२१ चा राज्य शासनाकडे प्रलंबित असलेला निधी, केंद्र

हिस्स्याचा रु. ३४३.२७ लक्ष व राज्य हिस्स्याचा रु. २४६.८९ लक्ष असा एकूण रु. ५९०.०८ लक्ष इतका निधी, लेखाशिर्षनिहाय २०२१-२२ या आर्थिक वर्षात खर्च करण्यासाठी बीडीएस प्रणालीवर वितरित करण्याबाबतचा प्रस्ताव संचालक (आत्मा) यांनी संदर्भाधीन दि. २६.०४.२०२१ च्या पत्रान्वये शासनास सादर केला आहे.

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय कृषि विस्तार व तंत्रज्ञान अभियानांच्या(NMAET) कृषि विस्तार उप अभियानांतर्गत, राज्याच्या कृषि विस्तार कार्यक्रमांमध्ये सुधारणांकरिता सहाय्य (आत्मा) अंतर्गत सन २०२१-२२ या अर्थिक वर्षात अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता अर्थसंकल्पित लेखाशीर्ष २४०९A५१२ अंतर्गत केंद्र हिस्स्याकरिता रु.५६६.०० लक्ष व लेखाशीर्ष २४०९A५२१ अंतर्गत राज्य हिस्स्याकरिता रु.३७७.०० लक्ष इतकी तरतूद करण्यात आली आहे.

तथापि आ.वि.वि. विभाग व वित्त विभाग यांनी दिलेल्या मान्यतेस अनुसरुन केंद्र पुरस्कृत राज्य कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणा करण्यासाठी सहाय्य उप अभियान (आत्मा) या योजने अंतर्गत अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिताचा सन २०२०-२१ मधील अखर्चित निधी केंद्र हिस्स्याचा रु. ३४३.२७ लक्ष व राज्य हिस्स्याचा रु. २२५.९७ लक्ष असा एकूण रु. ५६९.२४ लक्ष इतका निधी सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षात पुनर्जिवित करुन आयुक्त(कृषि) यांना वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे -

शासन निर्णय :

१. केंद्र पुरस्कृत राज्य कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणा करण्यासाठी सहाय्य उप अभियान (आत्मा) या योजनेतील अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिताचा सन २०२०-२१ मधील अखर्चित निधी केंद्र हिस्सा रु. ३४३.२७ लक्ष (रु. तीन कोटी त्रेचाळीस लाख सत्तवीस हजार फक्त) व राज्य हिस्सा रु. २२५.९७ लक्ष (रु. दोन कोटी पंचवीस लाख सत्यान्नव हजार फक्त) असा एकूण रु. ५६९.२४ लक्ष (रु. पाच कोटी एकोणसत्तर लाख चौवीस हजार फक्त) इतका निधी सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षात पुनर्जिवित करुन आयुक्त(कृषि) यांना बीडीएस प्रणालीवर वितरित करण्यात येत आहे.
२. योजनेकरीता प्रत्यक्ष वितरीत करण्यात येणा-या निधीच्या मर्यादेत योजनेची अंमलबजावणी करावी, तसेच सदर खर्च चालू वर्षी पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

अ) (केंद्र हिस्सा ६०%) मागणी क्रमांक टी-५, २४०९ पीक संवर्धन, ७९६-अनुसूचित जमाती उपयोजना, (०९) अनुसूचित जमाती क्षेत्राखालील उप योजनांतर्गत योजना, (०९) (१७) - कृषि उन्नती योजना- कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणा करण्याकरिता सहाय्य- उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा ६० %) (अनुसूचित जमाती) (२४०९ अ ५१२), ३३ अर्थसहाय्य या लेखाशिर्षाखाली कृषि आयुक्त यांना अर्थसंकल्पित वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

ब) (राज्य हिस्सा ४०%) मागणी क्रमांक टी-५, २४०९ पीक संवर्धन, ७९६ - अनुसूचित जमाती उपयोजना, (०९) अनुसूचित जमाती क्षेत्राखालील उप योजनांतर्गत योजना, (०९) (१८)- कृषि

उन्नती योजना- कृषि विस्तार कार्यक्रमांना विस्तार विषयक सुधारणा करण्याकरिता सहाय्य-उप अभियान (केंद्र पुरस्कृत योजना) (राज्य हिस्सा ४०%) (अनुसूचित जमाती) (२४०१ अ५२१), ३३ अर्थसहाय्य या लेखाशिर्षाखाली कृषि आयुक्त यांना अर्थसंकल्पिय वितरण प्रणालीवर वितरीत करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

३. सन २०२१-२२ मध्ये राज्यात सदर योजनेची अंमलबजावणी व सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टिने, पुढील अधिकाऱ्यांना नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१.	आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषि, आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२.	जिल्हास्तर	संबंधित प्रकल्प संचालक आत्मा	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी.

४. आत्मा कार्यक्रमांतर्गत सन २०२०-२१ या वर्षीचा सन २०२१-२२ साठी अनुसूचित जमाती या प्रवर्गासाठी वितरीत करण्यात आलेल्या निधीचा केवळ त्याच प्रवर्गासाठी वापर करण्यात यावा.
५. सदर योजनेतर्गत सन २०२१-२२ मध्ये वितरीत केलेल्या निधीचे लेखापरिक्षित केलेली उपयोगिता प्रमाणपत्रे (Audited Utilization Certificates) सत्वर सादर करावीत.
६. हे आदेश वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १५२४/सचिव(व्यय) दि.२३.०६.२०२१ अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेच्या अधिन राहून निर्गमित करण्यात येत आहे.
७. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०७२६१५५१४६९००१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(बा. कि. रासकर)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति -

- १.सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २.प्रधान सचिव (आदिवासी विकास), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ३.आयुक्त (कृषि) तथा राज्य नोडल अधिकारी आत्मा, कृषि आयुक्तालय,पुणे
- ४.आयुक्त (आदिवासी विकास), पुणे
- ५.संचालक (आत्मा), कृषि आयुक्तालय,पुणे
- ६.सर्व जिल्हाधिकारी तथा अध्यक्ष आत्मा नियामक मंडळ (मुंबई शहर व मुंबई उपनगर वगळून)

- ७.सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे
- ८.सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- ९.सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद तथा उपाध्यक्ष आत्मा नियामक मंडळ
- १०.संचालक वनामती, नागपूर
- ११.उप संचालक, आत्मा, सामेती, पुणे
- १२.सहाय्यक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- १३.सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
- १४.सर्व प्रकल्प संचालक (आत्मा),
- १५.महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- १६.कृषि विकास अधिकारी, सर्व जिल्हा परिषद
- १७.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
- १८.महालेखापाल - १/२(लेखा परिक्षा)/(लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई /नागपूर
- १९.वित्त विभाग (का.व्यय-१) (अर्थसंकल्प-१२)(अर्थोपाय), मंत्रालय, मुंबई.३२
- २०.नियोजन विभाग, कार्यासन - १४१४, १४३१, मंत्रालय, मुंबई.३२
- २१.कार्यासन अधिकारी, २-अ, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २२.निवड नस्ती (कार्यासन-३अ)